

Vážené dámy, vážení páni, ctení hostia,

volám sa Miroslav Leško, som tohtoročným absolventom Gymnázia Cyrila Daxnera a zakladateľom spolku Cyrila Daxnera.

Vo svojom referáte by som Vám chcel priblížiť dve témy, týkajúce sa nášho gymnázia:

1. Ako a prečo sme dostali názov Gymnázium Cyrila Daxnera
2. Čo je študentský spolok Cyrila Daxnera.

Autorkou prvej časti referátu je riaditeľka gymnázia Dr. Zuzana Dragulová. Tému spolku Cyrila Daxnera som spracoval ja.

1. Takže ako a prečo sme dostali názov Gymnázium Cyrila Daxnera?

Čestný názov Cyrila Daxnera udelilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vranovskému gymnáziu v septembri 2018. Vranovské gymnázium sa premenovalo na Gymnázium Cyrila Daxnera a prijatím čestného názvu sa zaviazalo naplňať hodnoty a odkaz tohto veľkého demokrata.

Proces, ktorý viedol k získaniu čestného názvu, sa začal v januári 2016 podaním písomného podnetu a spojil gymnázium s niektorými vranovskými inštitúciami a osobnosťami: Maticu slovenskú a jej predsedu JUDr. Mariána Gešpera spolu s Mgr. Slavomírom Gallom a cirkevným zborom ECAV vo Vranove nad Topľou pod vedením Mgr. Martina Vargovčáka, s mestom Vranov nad Topľou zastúpeným primátorom Ing. Jánom Raganom, s pánom Stanislavom Obickým honorárnym konzulom Ukrajiny na Slovensku, s riaditeľom MsDK Ing. Alfonzom Kobielskym a s bývalým stredoškolským profesorom Jánom Kopinom. V závere spoločného podnetu čítame: „Udelením čestného názvu Gymnázium Cyrila Daxnera splatíme aspoň sčasti veľký dlh, ktorý máme voči tejto významnej osobnosti, súčasne bude výraznou inšpiráciou a príkladom pre študentov...“ Áno, presne toto dnes naša spoločnosť potrebuje. Gymnázium je vďačné všetkým, ktorí významne prispeli k úspešnému získaniu čestného názvu, zvlášť predsedovi Matice slovenskej JUDr. Mariánovi Gešperovi a pánovi Mgr. Slavomírovi Gallovi.

Vranovské gymnázium nesie meno Cyrila Daxnera s hrdosťou a považuje ho za vzor hodný nasledovania. Daxnerove hodnoty – odvaha, úcta k vzdelanosti, boj za spravodlivosť, demokracia a vlastenectvo – sú integrované do filozofie a vzdelávacích princípov nášho gymnázia. Jedným z kľúčových aspektov vzťahu školy k Daxnerovi je snaha o formovanie mladých ľudí, nielen ako vzdelaných jedincov, ale aj ako aktívnych občanov - demokratov s hlbokým pocitom národnej identity.

Gymnázium Cyrila Daxnera si vytýčilo neľahký cieľ - rozvíjať v študentoch nielen vedomosti, zručnosti, ale aj hodnoty a ideály, ktoré im umožnia byť aktívnymi občanmi s hlbším citom pre toleranciu, otvorenosť, rovnosť, spravodlivosť a s rozvinutým zmyslom pre budovanie komunity, kvalitných sociálnych vzťahov. Gymnázium Cyrila Daxnera vo Vranove nad Topľou je viac než len vzdelávacia inštitúcia. Je to miesto, kde sa stretáva minulosť so súčasnosťou, kde sa dedičstvo jedného z najvýznamnejších slovenských národných buditeľov živo prelína s výchovno-vzdelávacím procesom orientovaným na mladých ľudí. Cyril Daxner svojím životom a dielom zanechal hlbokú stopu v histórii slovenského národa a gymnázium, ktoré nesie jeho meno, sa snaží túto stopu zachovať a aktívne rozvíjať.

2. Jedným zo spôsobov, ako sme na tieto hodnoty nadviazali my, študenti, je aj spolok Cyrila Daxnera.

S myšlienkou študentských spolkov nás žiakov oslovilo vedenie gymnázia minulý školský rok a od začiatku som bol fanúšikom tohto nápadu. Študentské spolky na GCD sú združenia študentov, ktorých spája spoločný záujem o nejakú oblasť, napríklad tanec, dejepis, stolný tenis, umenie, psychológiu a pod., my sami si pripravujeme program stretnutí a na nich debatujeme, spoločne bavíme sa, organizujeme...

Ja som chcel založiť spolok, ktorý by združoval mladých iniciatívnych ľudí, ktorí sa neboja posúvať nielen seba, ale aj naše gymnázium, svoje okolie a spoločnosť.

Voľba názvu spolku ma trápila niekoľko dní. Už od začiatku vo mne rezonovalo meno Cyrila Daxnera, no spolu s tým prichádzala aj otázka: Nebude to veľmi prvoplánové? Predsa len, je to patrón nášho gymnázia, významná osobnosť mesta. No zamyslel som sa: Cyril Daxner je stále prehliadaný, nielen Slováckmi všeobecne, ale aj nami Vranovčanmi. Náš spolok, to bude jeden zo spôsobov, ako naňho upriamovať pozornosť okolia.

Idea a poslanie spolku sú postavené na princípoch, ktorými sa Cyril Daxner počas svojho života riadil - pomoc spoločnosti, bojovanie za lepšiu vec, ochota, odvaha. Markantnými počinmi, ktoré potvrdzujú jeho klady, sú bez pochyb participácia v Malej vojne či Slovenskom národnom povstaní, ktoré sú pre nás tiež inšpiráciou.

Náš spolok sa venuje organizácii, manažovaniu akcií a besied organizovaných pod záštitou gymnázia. Sú to takmer výlučne veľké, celoškolské akcie pre 350 žiakov a našich učiteľov. Okrem toho k prioritám spolku C. Daxnera patrí aj zlepšovanie prostredia školy, atmosféry a pestovanie dobrých sociálnych vzťahov, či už medzi študentmi, alebo pedagógmi.

Čo sme minulý rok robili?

Školský ples, ktorý je na našom gymnázium už tradíciou, nám teda automaticky pripadol do repertoára akcií, s ktorými sa bolo treba popasovať. Dovolím si povedať, že sme to vo štvorici zvládli veľmi dobre - vybavenie priestorov, sponzoringu, propagácie, nastavenie rozpočtu a kopec ďalších organizačných detailov.

Ešte predtým sme si však prešli poriadnym tréningom v podobe Dňa gymka: dňa venovaného gymnazistom s rôznymi aktivitami pre študentov, od diskusných cez tanečné, športové, spoločenské až po posedenie pri občerstvení. Všetky aktivity vedú starší študenti, na organizácii sa podieľajú desiatky gymnazistov. Tých ostatných rozdelíme do skupiniek - nie po triedach, ale tak, že ich premiešame naprieč ročníkmi. Deň gymka, to je akcia, počas ktorej sa prehľbujú vzťahy medzi triedami i ročníkmi, kde sa tiež diskutuje o škole a žiaci svojimi pripomienkami prispievajú k nápadom ako zlepšiť školu a robiť ju pre študentov čo najatraktívnejšiu.

Poslednými aktivitami, na ktorých sme sa aktívne podieľali, boli Deň otvorených dverí a pomoc s prípravou školskej čajovne. Naša školská čajovňa je bezpečný priestor „obývačkového“ typu, určený pre všetkých na oddych, rozhovory pri čaji, na čítanie, učenie sa, na stretávanie sa. Šlo o projekty, ktoré už neboli plne v našich rukách, no spolupráca na nich nám dala kopec nových zručností a nápadov.

Prečo sme sa do toho všetkého pustili? Prišlo mi potrebné motivovať a povzbudzovať spolužiakov, mladých ľudí v mojom okolí, aby im naša súčasnosť a budúcnosť neboli ľahostajné. Aby sme sa nenakazili skepsou, že nič nie je možné zmeniť a že veci idú stále k horšiemu. Sami sa presvedčili, že keď sa chce, dá sa veľa. V dnešnej dobe sa tiež vytráca ochota nezištnej práce pre druhých, pre spoločnosť. Malo by nám to byť prirodzené, ľudské. Presne s týmto poslanstvom a cieľmi podobnými tým Daxnerovým dúfam a verím, že spolok bude aj po odchode nás maturantov vytvárať aktivity prospešné pre okolie a naplňovať svoje poslanie.

Som hrdý a rád, že som mohol stáť pri zrode tohto spolku a študovať na našom gymnázium. Aj vďaka tomu viem, kto je Cyril Daxner, ktorý sa môže stať jednou z mojich životných inšpirácií.

Vo Vranove nad Topľou 19.07.2024

PhDr. Zuzana Dragulová, PhD.
riaditeľka školy

Miroslav Leško
absolvent GCD, zakladateľ spolku C. Daxnera,
Osobnosť školy 2024